

Nye Veier AS

Saksbehandler, innvalgstelefon

Tørris Sandsæter, 37 01 78 16

Tangen 76
4608 KRISTIANSAND S

Tillatelse etter forurensningsloven til midlertidig utfylling i Mandalselva ved gnr./bnr. 120/5 i Lindesnes kommune

Statsforvalteren i Agder gir Nye Veier AS tillatelse til mudring, peling og midlertidig utfylling av masser i Mandalselva ved gnr./bnr. 120/5 i Lindesnes kommune. Tiltakene skal gjennomføres i forbindelse med kontrollert sikring og uttak av ustabile bergmasser i veilinja under planlagt bro over Mandalselva i nye E 39. Det gis også tillatelse til peling og utfylling i forbindelse med etableringen av det vestre brofundamentet, hvorav sistnevnte tiltak vil fungere som erosjonssikring og erstatter løsningen med permanent spunkasse i tillatelse etter Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag av 14.11.2025.

Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Vi fatter samtidig vedtak om saksbehandlingsgebyr i sats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4.

Vedtakene kan påklages innen tre uker.

Vi viser til søknad av 09.12.2025 om tiltak i Mandalselva ved gnr./bnr.120/5 i Lindesnes kommune, rasfarevurdering av bergskråning under akse 4 K100 Mandalsbroa av 12.04.2025, rapport om hydrauliske forhold ved ny brokryssing over Mandalselva av 18.03.2022, sedimentundersøkelser i Mandalselva av 08.04.2022 og øvrig kommunikasjon i saken.

1 Vedtak

1.1 Vedtak om tillatelse

Statsforvalteren i Agder gir Nye Veier AS (heretter omtalt som NV) tillatelse til å etablere en midlertidig motfylling i Mandalselva for å sikre Daleveien under uttak av ustabile masser i veilinja under nye Mandalselva bro i Lindesnes kommune. Det gis også tillatelse til peling og etablering en mindre permanent fylling rundt det vestre brofundamentet. Sistnevnte fylling skal fungere som erosjonssikring for brofundamentet under veganleggets driftsfase. Tillatelsen omfatter:

- mudring av inntil 1000 m³ bunnsedimenter fra land
- midlertidig utfylling av inntil 8000 m³ sprengsteinmasser fra land
- peling av det vestre brofundamentet
- utfylling av inntil 300 m³ sprengstein som erosjonssikring rundt det vestre brofundamentet

Tillatelsen med vilkår følger vedlagt og gjelder i to år fra dags dato.

Tillatelsen er gitt på visse vilkår med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

1.2 Vedtak om saksbehandlingsgebyr

NV skal betale et gebyr for Statsforvalterens saksbehandling, jf. varsel om gebyr i brev av 05.01.2026. Gebyret fastsettes til kr 45 600 (sats 6).

Vedtaket om gebyr er gjort etter forurensningsforskriften § 39-4. Miljødirektoratet vil ettersende faktura med innbetalingsblankett. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

2 Bakgrunnen for saken

NV søker om tillatelse til etablering av en midlertidig motfylling i Mandalselva ved gnr./bnr. 120/5 i Lindesnes kommune. En rasfarevurdering utført av NGL, COWI og Hæhre (12.04.2025) har avdekket store mengder ustabilt berg og løse blokker i veglinja under den planlagte broen over Mandalselva i nye E39 Mandal – Lyngdal øst, direkte ovenfor Daleveien og broens vestre fundament (se figur 1). Rasfaren vurderes til å være så stor at arbeidene med brofundamentet ikke kan gjennomføres etter den opprinnelige prosjekterte løsningen.

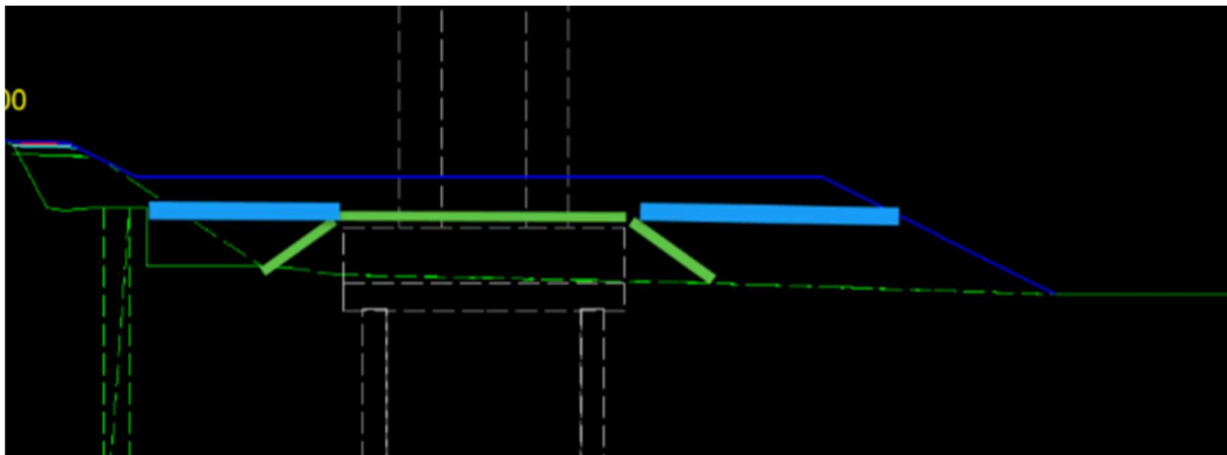
Fjellsiden har to ustabile bergpartier hvor det potensielt kan rase ut inntil 3350 m³ og 6500 m³ masser. Ved et ukontrollert ras vil massene treffe Daleveien, hvor risikoen for stabilitetsbrudd er vurdert til å være betydelig med den ekstra belastningen som anleggsaktiviteten medfører. Et grunnbrudd i Daleveien kan medføre utglidning av større mengder løsmasser i Mandalselva, med påfølgende flodbølge, oppstuvning og skadeflom. Et slikt scenario vil medføre fare for skader på nærliggende bygninger og infrastruktur.

Den omsøkte motfyllingen vil stabilisere og forsterke grunnen under Daleveien og brofundamentet, og vil muliggjøre kontrollert sikring og berguttak i veilinja under den planlagte broen. I tillegg vil eventuelle ukontrollerte ras kunne fanges opp på fyllingsflaten uten at dette vil resultere i grunnbrudd i Daleveien. Etter utført tiltak kan arbeidene med Mandalselva bro fortsette uten uakseptabel risiko for skade på materiell, utstyr og personell involvert i arbeidene.

Tiltakshaver søker om tillatelse til midlertidig utfylling av inntil 8000 m³ sprengsteinmasser fra land og mudring av inntil 1000 m³ sedimenter. Sprengsteinmassene kommer fra dagsone, og vil fortrinnsvis legges over eksisterende elvebunn. Det kan imidlertid bli nødvendig med masseutskiftning til stabile masser i deler av tiltaksområdet, hvor mudring vil utføres med grabb fra land. Det søkes samtidig om å legge igjen inntil 300 m³ sprengstein som erosjonssikring rundt det vestre brofundamentet i permanent fase og peling for fundamentering av brosøylen (se figur 2). Tiltakene vil berøre inntil 3000 m³ elvebunn, hvor det øverste mudderlaget er forurenset i tilstandsklasse (TK) III («moderat»). Arbeidene er planlagt igangsatt i løpet av januar 2026, og er estimert til å vare i 2-4 uker.

Figur 1: Illustrasjon over det omsøkte tiltaket. Den midlertidige steinfyllingen er vist i lyst grønt. Tidligere omsøkt spunkasse er vist i gult som referanse til ny løsning. De ustabile bergmassene er lokalisert over sprekkene (vist i brunt) i fjellsiden ovenfor Daleveien og brosøylen i elva.

Figur 2: Prinsippskisse av permanent løsning for brofundament og fylling. Stiplede grå linjer: brosøyler, fundament og peler; tynn mørkeblå linje: midlertidig fylling; tykke blå linjer: vannnivå ved normalvannstand; tykke grønne linjer: permanent fylling (erosjonssikring); stiplede grønne linjer: elvebunn.

2.2 Øvrige opplysninger

Sedimentundersøkelse

Det ble gjennomført sedimentundersøkelser i seks prøvepunkter i forbindelse med prosjekteringen av nye Mandalselva bro den 11.18.2021. Tre av disse prøvepunktene er innenfor området for den omsøkte fyllingen, men kun én av prøvene gav finere analyserbare fraksjoner. Sistnevnte prøve ble tatt midt under veglinja i området for den planlagte fyllingen. Denne prøven ble imidlertid blandet med to andre prøver som ble tatt lenger øst i veglinja før analyse.

Analysene viser at nivåene av samtlige analyserte miljøgifter i blandprøven var lave, med unntak av noe forhøyde verdier av arsen (TK III, «moderat»), jf. Miljødirektoratets veileder M608 «*Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota*». Målte nivåer tilsvarte ellers TK I («bakgrunn») eller TK II («god»), hvorav de fleste miljøgiftene som ble klassifisert til TK II ble målt under deteksjonsgrensen. Sedimentene klassifiseres dermed i TK III med hensyn til arsen, og regnes som forurensede.

Sedimentene i overnevnte blandprøve bestod hovedsakelig av silt (72 %) med noe sand. Innholdet av TOC ble målt til 4.7 % og vanninnholdet til 37 %.

Avbøtende tiltak

Som avbøtende tiltak under arbeidene foreslår tiltakshaver å benytte dobbel siltgardin. Det er i tillegg plassert ut turbiditetsloggere oppstrøms og nedstrøms tiltaksområdet i forbindelse med miljøovervåking under anleggsfase ved bygging av nye E39 Mandal - Blørstad.

2.3 Behandling etter annet regelverk

Plan- og bygningsloven

De omsøkte tiltakene er vurdert til å være i tråd med endelig vedtatt reguleringsplan for området, jf. Detaljregulering for E39 Mandal - Lyngdal øst (PlanID: 2022007).

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Statsforvalteren gav den 14.11.2025 NV tillatelse til fysiske tiltak i Mandalselva i forbindelse med bygging av Nye Mandalselva bro.

Vannressursloven

Statsforvalteren i Agder har i eget vedtak av 30.06.2025 med hjemmel i vannressursloven § 11 tredje ledd gitt NV fritak fra kravet i vannressursloven § 11 første ledd om å opprettholde det naturlige vegetasjonsbeltet, for å midlertidig kunne fjerne kantvegetasjon langs Mandalselva i det omfang som er nødvendig for å gjennomføre tiltaket.

2.4 Rettslig utgangspunkt

Forurensningsloven

Når Statsforvalteren vurderer tillatelse til tiltak som representerer en fare for spredning av forurensning, og eventuelle vilkår, skal vi legge vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltakene sammenholdt med fordeler og ulemper tiltakene ellers vil medføre, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd. I vurderingen vil vi særlig ta i betraktning i hvilken grad de omsøkte tiltakene er akseptable sett i lys av forurensningslovens formål og retningslinjer i §§ 1 og 2.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldlovens forvaltningsmål i §§ 4 og 5 ligger til grunn for Statsforvalterens myndighetsutøvelse. Videre skal prinsippene i §§ 8 til 12 om bl.a. kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samlet belastning, legges til grunn som retningslinjer når Statsforvalteren treffer beslutninger som berører naturmangfold.

Vannforskriften

Vannforskriften inneholder forpliktende miljømål om at myndighetene skal sørge for at alle vannforekomster skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2027 med mindre det er gitt unntak med hjemmel i forskriftens § 9 eller § 10.

2.5 FNs bærekraftsmål

FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. FNs bærekraftsmål ble vedtatt høsten 2015 og består av 17 mål og 169 delmål. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. De handler om å oppnå bærekraftig utvikling langs tre dimensjoner: økonomisk, sosialt og miljømessig.

Norge er forpliktet til å jobbe for at verden når målene innen 2030. Regjeringens plan for å nå bærekraftsmålene i Norge er lagt frem i Meld. St. 40 (2020-2021) «Mål med mening».

3 Statsforvalterens vurdering og begrunnelse

3.1 Naturverdier som kan påvirkes av tiltakene

Mandalselva er et av 52 nasjonale laksevassdrag i Norge. Elva kalkes, og er verdens største elvekalkingsprosjekt. Vassdraget har bestander av ål, sjøaure, laks og flere innlandsfiskearter. Tiltaket er lokalisert i en stilleflytende del av elva hvor bunnsubstratet er dominert av sand og grus¹. Mandalselvans Elveigarlag SA har i sin høringsuttalelse til den opprinnelige søknaden etter forurensningsregelverket blant annet uttalt at NINA under kartlegging for 4-5 år siden fant betydelige mengder lakseyngel i elvas nedre deler, bl.a. på Sodeland, ca. 600 m nedstrøms tiltaksområdet. Området er etter dette vurdert som viktig for Mandalselvas villaksbestand.

Det er gjort flere registreringer av miljø-DNA fra elvemusling, men dette er på lokaliteter flere kilometer oppstrøms tiltaksområdet. Elvemusling har ikke leveområder i de nedre delene av Mandalselva der tiltaket er planlagt.

3.2 Miljøpåvirkninger og forurensningsfare ved tiltaksgjennomføring

3.2.1. Mudring

Søknaden omfatter mudring av inntil 1000 m³ forurensede sedimentmasser med grabb fra land, og vil berøre et bunnareal på inntil 3000 m². Tiltak som medfører bevegelse i sediment påvirker det akvatiske miljø på flere måter. Virkningene varierer avhengig av bl.a. mengde og hvilke masser det dreier seg om, når, hvor og hvordan tiltak gjennomføres, samt innholdet av miljøgifter i massene. De viktigste konsekvensene av slike tiltak er partikkelspredning og tilslamming av nærliggende områder, samt endring og forringelse av habitat til vannorganismer. Dersom sedimentene er forurenset, kan også forurensning spres. Vi har vurdert det ovennevnte i det som følger.

Som nevnt i punkt 2.2 over, har sedimentene i tiltaksområdet noe forhøyede verdier av arsen. Vi vurderer på bakgrunn av dette at det er sannsynlig at både utfylling av sprengstein og mudring vil medføre fare for at arsenholdig sediment spres nedstrøms tiltaksområdet. Ifølge sedimentundersøkelsen finnes det noe finkornet

¹ Sweco, Feltnotat: Kartlegging av bunnforhold i Mandalselva, 25.02.2022.

sediment i området for den planlagte utfyllingen, selv om elvebunnen her er dominert av sand og grus¹. Silt er relativt små partikler (opp til 0,063 mm i størrelse) som lett virvles opp i vannmassene. Flere tungmetaller og hydrofobe miljøgifter og binder seg til silt, leire og organisk materiale (partikkelbunden forurensning). Ved oppvirvling av sedimentpartikler kan miljøgifter frigjøres og bli mer biotilgjengelige for vannlevende organismer. Statsforvalteren vurderer at det sannsynligvis vil forekomme en del oppvirvling av sedimentpartikler under de overnevnte tiltakene.

Siden tiltaksområdet befinner seg i et nasjonalt laksevassdrag, 600 m oppstrøms et viktig oppvekstområde for yngel, er det særlig viktig å begrense partikkelspredning fra tiltaksområdet. Vi stiller derfor vilkår om bruk av dobbel siltgardin eller tilsvarende spredningsbegrensende tiltak, jf. vilkår 3.1. Vi stiller også vilkår om kontinuerlig måling av turbiditet (partikkellinnhold) i Mandalselva under tiltak i sediment, jf. vilkår 3.2.

Det er allerede plassert ut turbiditetsloggere oppstrøms og nedstrøms tiltaksområdet i forbindelse med miljøovervåking under anleggsfase ved bygging av nye E39 Mandal - Blørstad. Tillatelse 2023.0922.T stiller vilkår for tillatt mengde suspendert stoff i Mandalselva, og overvåkingen i elva vil etter vår vurdering også fange opp eventuelle utslipp fra utfyllingstiltaket. Denne vurderingen forutsetter at arbeidene som berører sediment, foregår parallelt med arbeidene som er omfattet av tillatelsen med nummer 2023.0922.T, gitt 22.11.2023. Dersom disse loggerne flyttes, eller av andre grunner tas ned, vil vilkår 3.2 i denne tillatelsen kreve at det settes opp et eget måleprogram for turbiditet for utfyllingstiltaket før arbeidet kan fortsette.

Vi vurderer at vilkårene om siltgardin og turbiditetsmålinger ikke er urimelige grunnet påvist forurensning i sedimentene og tiltaksområdets nærhet til oppvekstområder for lakseyngel. Vilårene er også i samsvar med tiltakshavers eget forslag, jf. punkt 2.2. Tiltakshaver må selv vurdere hvor det er hensiktsmessig å plassere siltgardinen for å forhindre partikkelspredning i størst mulig grad.

3.2.2. Utfylling

Søknaden omfatter utfylling av inntil 8000 m³ sprengstein fra dagsone i Mandalselva langs Daleveien. Tilførsel av finstoff fra sprengstein kan føre til nedslamming av nærliggende områder. Vi vurderer at det er sannsynlig at det vil forekomme spredning av partikler fra utfyllingsmassene. Dobbelt siltgardin vil etter vår vurdering begrense spredningen av finstoff utenfor tiltaksområdet, jf. vilkår 3.1.

Partikler fra sprengstein kan bl.a. ha et høyere skadepotensial for fisk enn naturlige partikler fordi de er skarpere og kan føre til mekaniske skader på vannlevende organismer, særlig på gjellevev hos fisk og filtrerende bunndyr og dyreplankton. Vi stiller vilkår om at tiltakshaver skal vurdere massenes egnethet med hensyn til innhold av helse- og miljøfarlige stoffer og forringelse av vannmiljøet, jf. vilkår 5.2.

Sprengstein kan i tillegg inneholde rester av nitrogenforbindelser fra uomsatt sprengstoff, noe som kan føre til utlekking av nitrogen i form av ammoniumnitrat. Tilførsel av større mengder nitrogen kan gi eutrofieringseffekter (økt mengde av planteplankton og alger). Nitrogentilførsel har mindre potensial for å forårsake eutrofieringseffekter i ferskvann enn i sjø, siden det som hovedregel er næringssaltet fosfor som er begrensende for alge-/plantevekst i ferskvann. Den nyeste tilgjengelige dataen for Tot-N og Tot-P i Mandalselva indikerer at vannforekomsten er fosforbegrenset. Det er derfor lite sannsynlig at den omsøkte utfyllingen vil føre til overgjødning.

En annen problemstilling knyttet til bruk av sprengstein til utfylling i vassdrag er plast i utfyllingsmasser. Sprengstein inneholder normalt store mengder plast i form av plastarmering og/eller tennledninger, koblingsblokker og foringsrør av plast². Plast brytes i liten grad ned i det akvatiske miljøet, men fragmenteres over tid til små partikler. Vannlevende organismer og fugler kan forveksle plast med mat og få små plastpartikler i seg. Det er derfor viktig at sprengstein som fylles ut i vassdrag, inneholder minst mulig plast. Vi stiller vilkår om mottakskontroll for plast og fjerning av synlig plast før utfylling, jf. vilkår 5.3 til tillatelsen. På grunn av tiltakets størrelse og plassering stiller vi i samme vilkår krav om å overvåke spredning av plastavfall under arbeidene.

² Miljødirektoratet sitt faktaark M-1085 | 2018 «Problemer med plast ved utfylling av sprengstein i sjø».

3.2.3. Peling

Brofundamentet skal fundamenteres på peler som bores ned i stabil grunn under elvebunnen. Spredning av partikler fra borkaks en mulig forurensningskilde, og vi stiller derfor vilkår om at tiltakshaver skal velge en metode for peling som gjør at borkaks samles opp, jf. vilkår 6.1. Dobbel siltgardin som vi stiller krav om ovenfor, jf. pkt. 3.2.1, vil etter vår vurdering hindre at finstoff som man ikke greier å samle opp spres utenfor tiltaksområdet.

3.2.4 Utfyllingens betydning for strømforhold og vannutskifting

Sweco Norge AS har på oppdrag fra Nye Veier AS utført beregninger av den planlagte bropilarens påvirkninger på strømforhold og flomvannstander i Mandalselva, samt påvirkningene fra den midlertidige fyllingen som var planlagt i den opprinnelige prosjekterte løsningen³. Den her omsøkte fyllingen er betydelig mindre enn sistnevnte, slik at de hydrauliske beregningene vil kunne benyttes som et konservativt estimat for støttefyllingens påvirkning.

Rapporten³ konkluderer med at den vestre bropilaren og den midlertidige fyllingen vil ha marginal påvirkning på flomvannstandene. Når det gjelder vannhastighet er den modellerte effekten noe større, men det er kun snakk om lokale effekter i en stilleflytende strekning av elva.

3.3 Tidsperiode for tiltaksgjennomføring

Det er en hovedregel at tiltak i vann ikke tillates i perioden fra 15. mai til 15. september av hensyn til dyre- og planteliv samt rekreasjon og friluftsliv. I denne perioden er også den biologiske produksjonen i vannmassene stor, og det er ikke ønskelig med negativ påvirkning av vannmassene. For å ivareta uforstyrret opp- og nedvandring av ål og anadrom laksefisk stiller vi vilkår om at tiltakene i Mandalselva ikke skal gjennomføres perioden 15. mai til 15. september, jf. vilkår 1.2. Dette omfatter arbeid i elva som mudring, utfylling og peling. Vi fraviker dermed ikke hovedregelen i den aktuelle saken.

Dersom temperaturforholdene i vassdraget tilsier at det blir tidlig smoltutvandring kan Statsforvalteren i Agder i samråd med Nye Veier, pålegge at arbeidene stoppes tidligere, innenfor perioden 1. mai til 15. mai, jf. vilkår 1 i tillatelsen etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag, datert 14.11.2025.

3.4 Disponering av overskuddsmasser

3.4.1 Massedisponering

Overskuddsmassene som oppstår fra mudring og peling (borkaks) er å anse som næringsavfall, jf. forurensningsloven § 27 bokstav a andre ledd. I henhold til forurensningsloven § 32 første ledd skal næringsavfall bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte for nyttiggjøring. I det konkrete tilfellet er muddermassene forurensset, og vi stiller krav om at massene skal leveres til et godkjent avfallsanlegg, jf. vilkår 4.2. Dersom tiltakshaver likevel ønsker å gjenbruke forurensede muddermasser på land, vil dette kreve tillatelse fra Miljødirektoratet etter forurensningsloven § 11, jf. punkt 2.1. Borkakset kan gjenvinnes på land internt i prosjektet dersom tiltakshaver kan dokumentere at massene er rene, og at de kommer til nytte ved å erstatte materialer som ellers ville blitt brukt, jf. vilkår 6.2.

3.4.2 Avvanning av overskuddsmasser

Ifølge sedimentundersøkelsen finnes det løsere sedimentmasser i deler av tiltaksområdet. Dette gjelder sedimentprøvene som ble tatt under veglinja, hvor vanninnholdet i blandprøven var 37 %. På bakgrunn av disse opplysningene vurderer vi at det sannsynligvis vil bli behov for å avvanne noe av overskuddsmassene fra mudring før de kjøres til avfallsanlegg. Eventuell avvanning av overskuddsmasser skal foregå slik at avrenning og partikkelspredning til omkringliggende områder begrenses i størst mulig grad.

Siden sedimentene er forurensset arsen, stiller vi som vilkår at håndtering av overskuddsvannet fra avvanningen ikke skal medføre forurensning, jf. vilkår 4.3.

³ Sweco, E39 – Hydrauliske forhold ved ny brokrysning over Mandalselva, 18.03.2022.

3.4 Naturmangfoldloven

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet, skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger, jf. naturmangfoldloven § 8. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Statsforvalteren har bl.a. lagt Naturbase og Vann-nett til grunn for vurderingen. Vi har også lagt til grunn rapporter utarbeidet i forbindelse med de omsøkte tiltakene. Ut fra det ovennevnte vurderer vi at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig.

Når det gjelder effekter av påvirkningen, er miljøkonsekvenser av mudring og utfylling godt kjent gjennom erfaringer fra lignende tiltak. Vi legger derfor ikke vekt på føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9.

Tiltakenes påvirkning på økosystemet skal vurderes ut fra den samlede belastningen som økosystemet er eller vil bli utsatt for, jf. naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning. Byggingen av nye E39 Mandal – Blørstad innebærer større anleggsarbeider innenfor nedbørsfeltet til Mandalselva, som bla. medfører avrenning av partikler, tunelldrivevann og surt og jernholdig vann. De overnevnte forurensningene er regulert med strenge grenseverdier fastsatt i tillatelse til utslipp fra midlertidig anleggsvirksomhet (tillatelsesnr. 2023.0922.T). Det er likevel ikke forventet målbare endringer av vannkvaliteten i Mandalselva pga. elvas høye normalvannføring (84 m³/s)⁴.

De omsøkte tiltakene er tidsbegrensede engangstiltak. Forutsatt at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene stilt i tillatelsen, vurderer vi at det ikke er sannsynlig at tiltakene vil føre til uakseptabel skade på naturmangfoldet. Vi forventer at tiltakene kan medføre en begrenset lokal økning i vannhastigheten, en marginal økning i flomvannstanden (250 m opp- og nedstrøm tiltaksområdet). Det kan forekomme kortvarig forringelse av vannmassene lokalt, siden det kan være utfordrende å holde siltgardiner helt tette i rennende vann.

Ifølge naturmangfoldloven § 11 skal tiltakshaver dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Vilkår om siltgardin, turbiditetsmålinger og innskrenket tidsperiode for gjennomføring av tiltaket er eksempler på dette. Videre sier naturmangfoldloven § 12 at for å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Det må benyttes den teknologien som gir minst miljøbelastning, jf. vilkår 2.6 («Best Available Technology»).

3.5 Vannforskriften

I Vann-nett er vannforekomsten Mandalselva – Øyslebø til Mandal (ID: 022-814-R) per 15.12.2025 registrert med «dårlig» økologisk tilstand og «god» kjemisk tilstand. Denne klassifiseringen er basert på henholdsvis god og middels presisjon. Den økologiske tilstanden trukket ned pga. forurensningstilstanden og lav tetthet av lakseunger (parr). Sistnevnte er basert på eldre tetthetsdata fra 2012/2013, og gjenspeiler dermed ikke nødvendigvis dagens situasjon. Vanntypen kategoriseres som stor, kalkfattig, klar (TOC2-5).

Mandalselva er i middels grad påvirket av avrenning fra jordbruk, og mottar i tillegg avløpsvann fra Holum renseanlegg. Tilstanden for organisk belastning og eutrofi er imidlertid vurdert til god og svært god, med henholdsvis god og svært god tilstand for nitrogen og fosfor.

Sur nedbør har vasket ut bufferkapasiteten i Mandalsvassdraget, men et omfattende kalkingsprogram av elva og oppstrøms vannforekomster i nedbørsfeltet har bidratt til reetablering av laksebestanden. Tilstanden for labilt aluminium er ikke klassifisert i Vann-Nett, men overvåkningsdata fra Lindland i perioden 2019-22 viser at nivåene av labilt aluminium tilsvarer moderat til dårlig tilstand for anadrome elvestrekninger. Mandalselva er i tillegg sterkt berørt av vassdragsreguleringer, og i den lakseførende delen av elva er det to kraftverk.

De omsøkte tiltakene er engangstiltak som kun berører en begrenset del av vannforekomsten. Etter vår vurdering er det rimelig å anta at tiltakene ikke vil forringe miljøtilstanden i vannforekomstene i nevneverdig grad eller ha innvirkning på hvorvidt vannforekomstene når sine miljømål eller ikke, jf. vannforskriftens § 4.

⁴ NVE (2019), Rapport nr. 23 – Flomsonekart Delprosjekt Øyslebø.

Denne vurderingen forutsetter at tiltaket gjennomføres i samsvar med tillatelsens vilkår. Vannforskriftens § 12 kommer dermed ikke til anvendelse i det aktuelle tilfellet.

3.6 Samlet vurdering og konklusjon

De omsøkte tiltakene er engangstiltak av begrenset varighet og omfang. Statsforvalteren har også vektlagt at tiltaket har en klar samfunnsmessig nytte, og at de er avgjørende for at konstruksjonen av nye Mandalselva bro kan gjennomføres på en sikker og forsvarlig måte. Det er flere naturverdier i nærheten av tiltaksområdet, og noen av disse kan berøres direkte. Vi har stilt vilkår til gjennomføringen for å minimere negative konsekvenser av tiltakene. Etter en samlet vurdering finner Statsforvalteren grunnlag for å gi tillatelse til tiltakene på visse vilkår. Forutsatt at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene, mener vi at tiltakene ikke vil føre til uakseptable miljøpåvirkninger for naturmangfoldet og forringelse av vannforekomsten. I denne sammenheng viser vi særlig til vilkår om siltgardin under arbeidene, samt vilkåret om måling av turbiditet. Vilråene er etter vår vurdering i samsvar med naturmangfoldlovens prinsipper.

4 Saksgang

En midlertidig fylling i Mandalselva har tidligere vært på høring og til offentlig ettersyn i perioden 06.11.2020 til 18.12.2021 i forbindelse med Lindesnes kommunes forslag til reguleringsplan for E39 Mandal – Lyngdal Øst. Det omsøkte tiltaket er mindre omfattende enn det som fremgikk av planforslaget. Sakens parter, berørte myndigheter og allmennheten har allerede hatt anledning til å uttale seg under den nevnte høringen. På bakgrunn av det overnevnte har Statsforvalteren besluttet å unnlåte forhåndsvarsel av sakens parter og berørte myndigheter, jf. forurensningsforskriften § 36-9 første ledd bokstav c.

Som subsidier årsak kan Statsforvalteren også unnlåte forhåndsvarsel av andre enn sakens parter etter § forurensningsforskriften 36-9 andre ledd bokstav a, siden det haster med å gi tillatelse grunnet behov for løsning på et akutt problem.

5 Endring og omgjøring

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringene skal være basert på skriftlig saksbehandling og forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endringen ønskes gjennomført.

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake med hjemmel i forurensningsloven § 18.

6 Ansvarsforhold og behandling av andre myndigheter

Dette vedtaket er gjort med bakgrunn i det vi i dag vet om området. NV er ansvarlig for at tiltakene gjennomføres i henhold til vilkårene i tillatelsen. Denne tillatelsen fritar ikke tiltakshaver fra ansvaret for innhenting av tillatelse etter annet lovverk eller fra berørte grunneiere og rettighetshavere m.m. Tiltakshaver er selv ansvarlig når det gjelder andre brukerinteresser som kan bli berørt. Vi forutsetter at eventuelle privatrettslige forhold er avgjort før tiltakene finner sted.

Brudd på vilkår i en tillatelse kan medføre straffeansvar etter forurensningsloven, jf. § 78. For å sikre at bestemmelsene i forurensningsloven eller tillatelsen blir overholdt kan forurensningsmyndigheten fastsette tvangsmulkt til staten, jf. forurensningsloven § 73.

Vi minner for øvrig om meldeplikt til Norsk maritimt museum ved eventuelle funn av kulturminner under anleggsarbeidet.

7 Klagerett

NV og andre med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket om tillatelse og gebyrsatsen. En eventuell klage bør inneholde en begrunnelse og hvilke endringer som ønskes. I tillegg skal andre opplysninger som kan ha betydning for saken, komme fram.

Klagefristen er tre uker fra dette brevet ble mottatt. En eventuell klage skal markeres med vår referanse 2025/3834 og sendes til Statsforvalteren på e-post sfagpost@statsforvalteren.no.

Med hilsen

Veronica Skjævestad (e.f.)
seksjonsleder
Seksjon forurensning

Tørris Sandsæter
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1

Vilkårsdel

Kopi til:

Hæhre Entreprenør AS
HÆHRE ENTREPRENØR AS

Postboks 279

1301

SANDVIKA